

Nr 18.

Av herr Forslund, om pension åt förre skogvaktaren E. H. R. Karlssons änka.

Den 18 november 1943 avled förre skogvaktaren å Järvafältet Emil Hjalmar Rudolf Karlsson. Han var född den 20 december 1876 och erhöll den 2 juni 1906 anställning såsom skogvaktare å Järvafältet.

Genom beslut vid 1931 års riksdag (prop. nr 50 p. 4; rds skr. nr 202 p. 19) erhöll Karlsson, som på grund av sjukdom blivit oförmögen att uppehålla sin tjänst som skogvaktare, en årlig pension från allmänna indragningsstaten av 1 224 kronor. Å detta belopp ägde han uppbära dyrtidstillägg och kristillägg, så att de sammanlagda pensionsförmånerna för månad räknat under år 1943 uppgingo till 161 kronor 52 öre.

Hans efterlämnade maka Teresia Cecilia Karlsson är född den 14 april 1887 och enligt intyg av vederbörande provinsialläkare på grund av blodsjukdom och nervsjukdom nu och för framtiden oförmögen till förvärvsarbete.

Enligt bouppteckningen efter mannen förefanns en behållning i boet av 18 410 kronor 4 öre. Tillgångarna i boet utgjordes till huvudsaklig del av en villafastighet till ett värde av 15 500 kronor. Av boets övriga tillgångar utgjorde värdet av obligationer och fordringar efter avdrag av skulderna endast 1 932 kronor 29 öre. Härtill är att märka att laglott i boet, d. v. s. hälften, tillkommer makarna Karlssons son.

Av sin andel i villafastigheten har den efterlämnade maken ingen annan fördel än att hon åtnjuter fri bostad mot erläggande dock av på hennes andel belöpande skatter och onera samt kostnader för bränsle, lyse och villans underhåll.

Då hon följaktligen för sitt uppehälle är hänvisad till den pension, som kunde erhållas av statsmedel, hemställde hon den 27 januari 1944 hos Kungl. Maj:t att bliva tillerkänd pension efter sin man till det belopp Kungl. Maj:t funne skäligt.

Genom beslut den 9 juni 1944 lämnade Kungl. Maj:t, som för det dåvarande icke fann skäl bevilja änkefru Karlsson årligt understöd, ansökningen utan bifall.

Av handlingarna i ärendet framgår, att försvarets civilförvaltning den 3 mars 1944 avgivit följande utlåtande:

”Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat:

att Karlsson avled den 18. november 1943 och efterlämnade förutom änkan, född den 14. april 1887, en son, till yrket filare och gift,

att änkan, som sålunda är omkring 57 år gammal, på grund av sjukdom är för framtiden oförmögen till förvärvsarbete,

att behållningen i boet uppgick till 18 410 kronor 04 öre.

att bland tillgångarna i boet ingick en villafastighet i Spånga socken, taxeringsvärderad till 15 500 kronor, vilken fastighet bebos av änkan och sonen med familj,

att fastigheten icke besväras av inteckning,

att änkan åtnjuter fri bostad, under det att sonen för sig och sin familj erlägger en hyra av 50 kronor i månaden, varifrån emellertid intill dess arvsifte ägt rum avgår 25 kronor i månaden, som beräknas belöpa å hans andel i fastighetens avkastning,

att sonen, som äger ett kapital av omkring 5 000 kronor och inga skulder, senast taxerats till en inkomst av 5 050 kronor, samt

att han har försörjningsplikt för hustru och ett barn, fött den 16. november 1942.

Med hänsyn till storleken av boets behållning och i betraktande av att sonen befinner sig i relativt goda ekonomiska omständigheter, anser försvarets civilförvaltning sig icke kunna tillstyrka förevarande ansökning."

Statskontoret (utl. den 24 mars 1944) ansåg sig med hänsyn till vad försvarets civilförvaltning i ärendet anfört svårligen kunna för det dåvarande tillstyrka bifall till framställningen.

I ett av statskontoret införskaffat intyg av kommunalkamreraren i Spånga vitsordades, att fru Teresia Karlsson efter mannens död ägde och bebodde hälften av fastigheten Solhem 201 a i Spånga kommun om två rum och kök samt att hennes årliga omkostnader för denna del av fastigheten borde uppskattas till sammanlagt 505 kronor.

Enligt min mening kan det icke vara med rätt och billighet överensstämmande, att en änka efter en befattningshavare i statens tjänst skall förvägras pension enbart av den anledningen, att makarna hava ett sparkapital, som icke är större än att vederbörande erhåller fri bostad. I föreliggande fall kan icke ens denna förmån erhållas utan att utlägg måste göras för löpande omkostnader. Ej heller kan i detta fall understöd i någon nämnvärd omfattning påräknas från sonen, som är familjeförsörjare (1 barn).

I anslutning härtill och då skogvaktaren Karlsson hade en anställningstid av 25 år i statens tjänst och nödgades avgå från sin tjänst på grund av en sjukdom, som enligt vederbörande läkares åsikt med största sannolikhet uppkommit som följd av hans arbete (se ovannämnda proposition s. 9) torde fullgoda skäl föreligga för beviljande av en årlig pension av statsmedel åt änkefru Karlsson.

Beträffande storleken av denna pension må erinras, att det i förenämnda proposition framhölls, att arbetare vid försvarsväsendet, vilka icke intoge förmäns ställning och kunnat räkna 25 tjänsteår, av riksdagen brukat tilldelas pensioner om 900 kronor för år. Härav skulle det kunna synas, som Karlssons pension borde fastställas till detta belopp. Emellertid hade Karlssons avlöning under de senaste åren uppgått till över 3 000 kronor för år eller

fullt ut lika mycket, som i årsavlöning pläгат tillkomma vid truppförband anställd verkstadsföreståndare.

I enlighet härmed bestämdes Karlssons pension, såsom redan framhållits, till 1 224 kronor för år.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att förre skogvaktaren Emil Hjalmar Rudolf Karlssons efterlämnade maka Teresia Cecilia Karlsson må från och med den 1 december 1943 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 800 kronor.

Stockholm den 15 januari 1945.

Albert Forslund.
